

Cuprins

Capitolul I. Noțiuni introductive.....	1
§1. Familia și relațiile de familie.....	1
§2. Noțiunea de dreptul familiei și obiectul dreptului familiei	3
§3. Principiile generale ale dreptului familiei	6
Capitolul al II-lea. Actul juridic al căsătoriei și starea de căsătorie.....	9
§1. Noțiunea de căsătorie.....	9
§2. Trăsăturile actului juridic al căsătoriei.....	10
Capitolul al III-lea. Condițiile de valabilitate ale actului juridic al căsătoriei	13
§1. Condițiile de fond și impedimentele la căsătorie	13
1.1. Condițiile de fond ale căsătoriei.....	13
1.1.1. Diferența de sex	14
1.1.2. Vârsta legală pentru căsătorie	15
1.1.3. Consimțământul la căsătorie.....	16
1.2. Lipsa impedimentelor la căsătorie.....	20
§2. Condițiile de formă ale căsătoriei	25
2.1. Formalități premergătoare încheierii căsătoriei.....	25
2.1.1. Declarația de căsătorie și înregistrarea ei	26
2.1.2. Opoziția la căsătorie	28
2.2. Formalități privind însăși încheierea căsătoriei.....	30
2.2.1. Solemnitatea încheierii căsătoriei.....	30
A. Competența delegatului de stare civilă	30
B. Localitatea unde se încheie căsătoria.....	32
C. Prezența efectivă și concomitentă a viitorilor soți.....	33
D. Constatarea încheierii căsătoriei.....	34

E. Publicitatea încheierii căsătoriei.....	34
F. Înregistrarea căsătoriei.....	34
2.3. Căsătoria propriu-zisă	35
Capitolul al IV-lea. Nulitatea căsătoriei.....	39
§1. <i>Prezentare generală</i>	39
§2. <i>Cauzele de nulitate a căsătoriei</i>	41
2.1. Cauze de nulitate absolută a căsătoriei	41
2.1.1. Impubertatea legală (art. 19 și art. 4 C. fam.).....	42
2.1.2. Bigamia (art. 19 și art. 5 C. fam.).....	42
2.1.3. Relațiile de rudenie în grad interzis de lege (art. 19 și art. 6 C. fam.).....	44
2.1.4. Adopția (art. 19 și art. 7 C. fam.)	44
2.1.5. Starea de alienație sau debilitate mintală, precum și lipsa vremelnică de discernământ (art. 19 și art. 9 C. fam.).....	45
2.1.6. Lipsa materială a consimțământului la căsătorie (art. 19 și art. 16 C. fam.).....	46
2.1.7. Nerespectarea cerințelor de formă privitoare la publicitatea și caracterul solemn al actului juridic al căsătoriei (art. 19 și art. 16 C. fam.).....	47
2.1.8. Necompetența materială a delegatului de stare civilă	47
2.1.9. Lipsa diferenței de sex.....	48
2.1.10. Fictivitatea căsătoriei.....	49
2.2. Cazurile de nulitate relativă a căsătoriei.....	51
2.2.1. Eroarea.....	51
2.2.2. Dolul.....	51
2.2.3. Violența	52
§3. <i>Regimul juridic al desființării căsătoriei</i>	53
§4. <i>Efectele nulității căsătoriei</i>	55
4.1. Regula desființării retroactive	55
4.2. Excepții de la regula retroactivității efectelor nulității căsătoriei	56

Capitolul al V-lea. Efectele căsătoriei.....	59
§1. <i>Relațiile personale dintre soți.....</i>	60
1.1. Numele soților.....	60
1.2. Obligația de sprijin moral reciproc.....	63
1.3. Obligația de fidelitate.....	64
1.4. Obligația de a locui împreună.....	64
1.5. Îndatoririle conjugale.....	66
1.6. Precizări cu privire la unele raporturi personale dintre soți.....	67
§2. <i>Relațiile patrimoniale dintre soți.....</i>	67
2.1. Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților.....	68
2.1.1. Obligația de sprijin material reciproc (art. 2 C. fam.).....	68
2.1.2. Comunitatea de bunuri a soților.....	69
Capitolul al VI-lea. Regimul juridic al bunurilor soților.....	71
§1. <i>Considerații generale.....</i>	71
§2. <i>Bunuri comune ale soților.....</i>	72
2.1. Considerații generale privind regimul comunității de bunuri.....	72
2.2. Criterii de determinare a bunurilor comune.....	75
2.3. Împărțirea bunurilor comune în timpul căsătoriei.....	79
2.3.1. Împărțirea bunurilor comune la cererea soților.....	80
2.3.2. Împărțirea bunurilor comune la cererea creditorilor personali ai oricăruia dintre soți.....	80
2.4. Dreptul soților de a administra, folosi și dispune împreună de bunurile comune.....	81
2.4.1. Egalitatea soților.....	81
2.4.2. Separarea de fapt a soților, dispariția sau interdicția unuia dintre soți.....	81
2.4.3. Actele de administrare, de folosință și de dispoziție.....	81
2.4.4. Prezumția de mandat tacit reciproc.....	82
§3. <i>Bunurile proprii ale soților.....</i>	82
3.1. Precizări prealabile.....	82

3.2. Categoriile de bunuri proprii ale soților.....	83
3.2.1. Bunurile dobândite înainte de încheierea căsătoriei [art. 31 lit. a) C. fam.]	83
3.2.2. Bunurile dobândite prin moștenire, legat sau donație, afară numai dacă dispunătorul a prevăzut că ele vor fi comune [art. 31 lit. b) C. fam.]	84
3.2.3. Bunurile de uz personal și cele destinate exercitării profesiei unuia dintre soți [art. 31 lit. c) C. fam.]	84
3.2.4. Bunurile dobândite cu titlul de premiu sau recompensă, manuscritele științifice, schițele și proiectele artistice, proiectele de investiții, precum și alte asemenea bunuri [art. 31 lit. d) C. fam.]	85
3.2.5. Indemnizația de asigurare sau despăgubire pentru pagubele pricinuite persoanei [art. 31 lit. e) C. fam.]	86
3.2.6. Valoarea care reprezintă și înlocuiește un bun propriu sau bunul în care a trecut această valoare [art. 31 lit. f) C. fam.]	87
§4. Calificarea unor bunuri ca fiind comune ori proprii	88
4.1. Venitul din muncă.....	88
4.1.1. Retribuția celor încadrați în muncă în temeiul contractului de muncă	88
4.1.2. Alte venituri asimilate retribuției	90
4.1.3. Veniturile din muncă ale cooperativelor	90
4.1.4. Retribuția autorilor	90
4.2. Sumele economisite și depuse în depozit bancar.....	92
4.3. Edificarea de construcții	93
4.3.1. Construcții efectuate de soți pe terenul unuia dintre ei.....	93
4.3.2. Construcții efectuate de unul din soți pe terenul proprietate a ambilor soți	94

4.3.3. Construcții efectuate de soți pe terenul proprietatea unei alte persoane	95
4.3.4. Construcțiile efectuate de concubini	98
4.4. Fructele și produsele	98
<i>§5. Regimurile matrimoniale în Proiectul noului Cod civil</i>	<i>99</i>
5.1. Dreptul la opțiune	99
5.2. Regimul primar imperativ	100
5.3. Clauza de preciput	102
5.4. Regimul comunității legale	103
5.4.1. Bunurile comune	103
5.4.2. Bunurile proprii	105
5.5. Regimul separației de bunuri	106
5.6. Regimul comunității convenționale	108
5.7. Unele considerări concluzive	109
5.7.1. Natura juridică și caracterele convenției matrimoniale	109
5.7.2. Condițiile de validitate ale convenției matrimoniale	110
5.7.3. Forma autentică și publicitatea convenției matrimoniale	112
5.7.4. Schimbarea convenției matrimoniale	113
Capitolul al VII-lea. Desfacerea căsătoriei	114
<i>§1. Noțiuni introductive</i>	<i>114</i>
<i>§2. Modalități de desfacere a căsătoriei</i>	<i>120</i>
2.1. Desfacerea căsătoriei la cererea unuia dintre soți	120
2.2. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților	122
<i>§3. Proiectul noului Cod civil</i>	<i>123</i>
Capitolul al VIII-lea. Procedura divorțului	125
<i>§1. Instanța competentă</i>	<i>125</i>
<i>§2. Cererea de chemare în judecată și cererea reconvențională</i>	<i>128</i>
2.1. Cererea de chemare în judecată	128
2.2. Cererea reconvențională	130

§3. Participanții la procesul de divorț.....	131
§4. Probele în procesul de divorț.....	133
§5. Luarea măsurilor vremelnice.....	135
§6. Cererile accesorii.....	138
§7. Hotărârea judecătorească.....	145
§8. Căile de atac.....	147
Capitolul al IX-lea. Efectele divorțului	150
§1. Efectele divorțului cu privire la bunurile comune	150
1.1. Împărțirea bunurilor comune prin învoiala soților.....	151
1.2. Împărțirea bunurilor comune prin hotărâre judecătorească	155
1.3. Hotărârea judecătorească de împărțire a bunurilor comune	169
1.3.1. Aspecte procedurale	169
1.3.2. Efectele hotărârii de partaj.....	171
§2. Efectele divorțului cu privire la locuința comună a soților.....	174
2.1. Situația soților chiriași	175
2.2. Situația soțului proprietar	180
2.3. Situația soților coproprietari sau proprietari în devălmășie	181
§3. Efectele divorțului cu privire la alte raporturi patrimoniale dintre soți.....	182
3.1. Obligația legală de întreținere	182
3.2. Dreptul la moștenire.....	184
Capitolul al X-lea. Efectele divorțului în relațiile dintre părinți și copii.....	186
§1. Exercițarea drepturilor și îndatoririlor părintești în cazul divorțului	186
1.1. Încredințarea copiilor minori la desfacerea căsătoriei prin divorț unuia dintre părinți	187
1.2. Îndatoririle și drepturile părintelui căruia nu i-a fost încredințat copilul/copii minori	189

1.3. Exercițarea drepturilor și îndatoririlor părintești când copilul a fost încredințat unor rude sau altor persoane, cu consimțământul acestora, conform prevederilor art. 42 alin. (2) C. fam.....	191
§2. Efectele divorțului cu privire la relațiile patrimoniale dintre părinți și copii minori	192
2.1. Exercițarea drepturilor părintești privind bunurile și actele civile patrimoniale ale copilului/copiilor minori.....	193
2.2. Obligarea părinților la suportarea cheltuielilor de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copilului/copiilor.....	194
2.3. Primirea alocației de stat	195
2.4. Obligația soțului care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt soț.....	196
Capitolul al XI-lea. Protecția copilului lipsit de ocrotire părintească.....	198
§1. Tutela.....	199
§2. Măsurile speciale de protecție a copilului lipsit de îngrijirea părinților săi.....	199
Capitolul al XII-lea. Căsătoria putativă	207
Index alfabetic	211

Capitolul I

Noțiuni introductive

§ 1. Familia și relațiile de familie

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată și proclamată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite [prin rezoluția nr. 217 A (III) din 1948], prin art. 16 alin. (3) definește familia ca fiind „elementul fundamental și natural al societății”.

Familia a reprezentat și reprezintă o temă predilectă de reflecție și analiză a spiritualității umane, a politicii sociale, dar și a multor discipline științifice: sociologia, medicina, psihologia, științele juridice etc., fiecare propunându-și să surprindă, dintr-o perspectivă specifică și specializată, dimensiunile, dinamica și funcțiile grupului familial. Familia, s-a spus, este o **realitate biologică**, prin uniunea ce se realizează între bărbat și femeie și prin procreare; este o **realitate socială**, fiindcă prin ea se realizează o comunitate de viață între cei care o compun; este o **realitate juridică**, fiindcă societatea reglementează, prin norme juridice, cele mai importante relații din cadrul ei¹.

¹ A se vedea *I. Albu*, *Dreptul familiei*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1975; *A. Ionașcu*, *M. Mureșan*, *M.N. Costin*, *V. Ursa*, *Familia și rolul ei în societatea socialistă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1975; *I.P. Filipescu*, *Tratat de dreptul familiei*, Ed. All Beck, București, 1998; *Al. Bacaci*, *C. Hageanu*, *V. Dumitrache*, *Dreptul familiei*, ed. a 4-a, Ed. All Beck, București, 2005; *P. Iluț*, *Sociopsihologia și antropologia familiei*, Ed. Polirom, București, 2005; *M. Banciu*, *Dreptul familiei*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 1998; *E. Florian*, *Dreptul familiei*, Ed. C.H. Beck, București, 2006; *I. Reghini*,

2. În ce privește **dimensiunea juridică a familiei**, potrivit Constituției României, autoritățile publice respectă și ocrotesc familia [art. 26 alin. (1)], care se întemeiază pe **căsătoria liber consimțită dintre soți**, iar conform Codului familiei, statul ocrotește căsătoria și familia, stabilind condițiile de fond și de formă ale încheierii actului juridic al căsătoriei. Referitor la relațiile din interiorul familiei, Constituția României proclamă **principiul egalității soților**, precum și dreptul și obligația acestora de a asigura creșterea, educarea și instruirea copiilor [art. 48 alin. (1)], iar prevederile Codului familiei reglementează cadrul general al relațiilor personale și patrimoniale dintre soți, precum și dintre părinți și descendenții lor (mai puțin cele derivând din rudenția civilă, care sunt reglementate prin Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției).

Regimul juridic al relațiilor de familie este apărut și prin sancțiunile prevăzute pentru cei care îl încalcă, precum și decăderea din drepturile părintești.

3. În lipsa unei definiții legale, în cuprinsul diferitelor reglementări, **noțiunea de familie** apare în accepțiuni diferite. Luând naștere prin căsătorie, familia începe prin a fi formată din soți, familia tipică fiind cea compusă din părinți și copii. Codul familiei vizează cel mai adesea acest sens – restrâns – al noțiunii (art. 1-44, art. 47-65, art. 97-112). Prin alte dispoziții, cum ar fi cele referitoare la rudenie (art. 45 și art. 46 C. fam.), adopție (art. 74 și art. 77 C. fam.), obligația de întreținere (art. 86 C. fam.), aceleași noțiuni i se atribuie un înțeles mai larg, familia reunind soții, precum și persoane care descind unele din altele sau dintr-un autor comun, între care există deci o comuniune de sânge.

Potrivit Legii fondului funciar nr. 18/1991, prin familie se înțeleg soții și copiii necăsătoriți, dacă gospodăresc împreună cu

părinții lor [art. 8 alin. (4)]; din punct de vedere al legislației locale, prin familie se înțelege soțul, soția, copiii și părinții soților, care locuiesc și gospodăresc împreună (art. 17 din Legea nr. 114/1996).

4. Aflată la temelia familiei, **căsătoria** generează raporturi multiple și complexe între membrii ei; între soți iau naștere relații personale și patrimoniale, de asemenea, și între soți și copiii rezultați din căsătorie, părinții fiind datori să crească copiii, îngrijind de sănătatea, dezvoltarea lor fizică și intelectuală, de educația, învățătura și pregătirea profesională a acestora [art. 101 alin. (2) C. fam.]. Dintre aceste raporturi, numai unele fac obiectul reglementării juridice; raporturile de natură morală, etico-spirituală sunt lăsate la aprecierea soților, care-și vor pune asupra lor amprenta propriei personalități. Articolul 2 C. fam., sintetizând principiile care stau la temelia familiei, prevede că „relațiile de familie se bazează pe prietenie și afecțiune reciprocă între membrii ei, care sunt datori să-și acorde unul altuia sprijin moral și material”.

§2. Noțiunea de dreptul familiei și obiectul dreptului familiei

5. În literatura de specialitate se precizează că dreptul familiei reglementează raporturile personale și patrimoniale izvorâte din căsătorie, rudenie, adopție, precum și din alte relații asimilate de lege, sub unele aspecte, relațiilor de familie¹.

Până în anul 1954, când a fost pus în aplicare Codul familiei, reglementarea materiei s-a făcut prin Cartea I a Codului civil, prin art. 6-460. Anterior fusese abrogată „puterea maritală”, prin care o

¹ E. Florian, op. cit., p. 4; I.P. Filipescu, op. cit., p. 6; M. Banciu, op. cit., p. 11.

femeie capabilă, prin faptul căsătoriei, devenea incapabilă (alături de minori), fiind lipsită de capacitatea de a încheia singură actele referitoare la patrimoniul său, iar prin Decretul nr. 31/1954 a fost abrogat art. 195 C. civ., conform căruia bărbatul era dator să-și protejeze femeia, iar aceasta să-i dea ascultare.

6. În general, literatura de specialitate a salutat gruparea relațiilor care privesc familia într-un cod special, existând doar păreri izolate care criticau desprinderea acestora din Codul civil, precum cea prin care s-a afirmat că „relațiile de familie, în mod nefiresc, au fost scoase din Codul civil – unde normal le era locul – spre a se elabora Codul familiei”¹.

Autorii care susțin autonomia dreptului familiei ca ramură de drept distinctă apreciază: „Criteriul obiectului reglementării este unanim admis în doctrină ca fundament în constituirea și delimitarea ramurilor de drept” și că dreptul familiei prezintă particularități în ce privește calitatea subiectelor, caracterul normelor juridice și natura sancțiunilor².

Conform unor alți autori, „Relațiile de familie, având în vedere importanța lor, rezultând și prin reglementarea distinctă pe care legiuitorul le-a dat-o, s-au individualizat și delimitat în suficientă măsură de relațiile de drept civil, constituind astfel un obiect distinct, de sine stătător, de reglementare a dreptului familiei”³.

În ce ne privește, fără a contesta argumentele autorilor mai sus citați, amintim că în majoritatea statelor europene materia dreptului familiei este reglementată în Codurile lor civile. Poate că, și datorită acestui fapt, autorii Proiectului noului Cod civil au inclus materia familiei în Cartea a II-a, sub titlul „Familia”.

¹ V.D. Zlătescu, Considerații în legătură cu instituția prescripției, în *Dreptul* nr. 2/1999, p. 15, nota nr. 1.

² E. Florian, op. cit., p. 5.

³ Al. Bacaci, C. Hageanu, V. Dumitrache, op. cit., p. 13.

7. Indiferent dacă reglementarea materiei privind familia va fi inclusă sau nu în noul Cod civil, este util să conturăm **obiectul** acestei reglementări. Fără a fi vorba despre expunerea lor în ordinea importanței, fiindcă, bineînțeles, toate sunt egale ca importanță, amintim:

a) relațiile de căsătorie – art. 48 alin. (1) din Constituția României conturează dreptul fundamental al ființei umane de a se căsători și prin art. 3-44 C. fam. sunt reglementate încheierea, desființarea și desfacerea căsătoriei, precum și raporturile personale și patrimoniale dintre soți;

b) raporturile rezultate din rudenie – atât cele rezultând din legătura de sânge, bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun, cât și pe legătura civilă, rezultată din adopție, implică fixarea modurilor de stabilire a filiației față de mamă sau față de tată, din căsătorie sau din afara ei;

c) relațiile referitoare la ocrotirea părintească – ce se referă la totalitatea drepturilor și obligațiilor pe care părinții le au pentru realizarea intereselor personale și patrimoniale ale copiilor, precum și cele relative la creșterea și educarea lor, reglementate de Codul familiei în art. 97-112;

d) raporturile asimilate cu relațiile de familie, precum și obligațiile de întreținere între foștii soți (art. 44 C. fam.); obligația de întreținere între soțul care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt soț și acel copil (art. 87 C. fam.); raporturile care se nasc în legătură cu plasamentul familial și din încredințarea sau luarea minorilor spre creștere și educare; tutela interdicția și curatela (art. 113-117 C. fam.).

Izvorul numit „organic” al dreptului familiei este Codul familiei, dispozițiile sale fiind completate cu cele cuprinse în Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și la persoanele juridice, Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei, Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, Legea nr. 273/2004

privind protecția și promovarea drepturilor copilului și alte acte normative la care ne vom referi în cuprinsul lucrării.

§3. Principiile generale ale dreptului familiei

8. Principiile care stau la temelia prevederilor legale care reglementează relațiile de familie sunt prezentate în mod asemănător de toți autorii și, ca urmare, le rezumăm:

a) **principiul ocrotirii căsătoriei și familiei**, prevăzut de art. 26 alin. (1) din Constituție și de art. 1 alin. (1) C. fam., unde se arată că statul sprijină dezvoltarea și consolidarea familiei prin măsuri economice și sociale. Prin art. 1 alin. (3) C. fam. se statuează că familia are la bază căsătoria și legea reglementează în amănunt condițiile de valabilitate a căsătoriei, efectele acesteia, relațiile dintre soți, cât și raporturile lor cu copiii;

b) **principiul ocrotirii intereselor mamei și copilului**, care este prevăzut în art. 1 alin. (2) C. fam. și se realizează prin dispozițiile referitoare la stabilirea filiației față de un tată sau față de mamă prin stabilirea obligației de întreținere, prin măsurile de ocrotire a copiilor minori, prin reglementarea adopției și prin instituirea controlului autorității tutelare asupra modului în care se îndeplinesc îndatoririle privind persoana și bunurile copilului. Amintim, în acest context, faptul că, în conformitate cu O.G. nr. 34/1998, în acest domeniu funcționează Departamentul pentru Protecția Copilului, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului;

c) **principiul căsătoriei liber consimțite între soți** este prevăzut prin art. 48 alin. (1) din Constituție și prin art. 1 alin. (3) C. fam. În lumina acestui principiu, „voința concordantă a viitorilor soți este singurul factor subiectiv relevant (și indispensabil) la încheierea

căsătoriei. Acordul sau opoziția părinților sau a altor persoane, deși cu posibile rezonanțe morale, nu are conotații juridice”¹.

Este util să amintim cu acest prilej prevederile art. 16 din Declarația Universală a Drepturilor Omului: „Cu începere de la vârsta nubilă, bărbatul și femeia, fără nicio restricție în privința rasei, a cetățeniei sau a religiei, au dreptul să se căsătorească și să întemeieze o familie. Ei au drepturi egale la încheierea căsătoriei, pe durata căsătoriei și la desfacerea ei” (pct. 1). „Căsătoria nu poate fi încheiată decât cu consimțământul liber și deplin al viitorilor soți” (pct. 2);

d) **principiul egalității în drepturi și îndatoriri a soților** este o aplicare a principiului egalității depline a femeii cu bărbatul în toate domeniile vieții sociale.

În art. 1 alin. (4) C. fam. se prevede că „În relațiile dintre soți, precum și în exercițiul drepturilor față de copii, bărbatul și femeia au drepturi egale”.

Aceleiași reglementări îi sunt consacrate și alte articole, precum art. 25 („Bărbatul și femeia au drepturi egale și obligații egale în căsătorie”) și art. 26 („Soții hotărăsc de comun acord în tot ceea ce privește căsătoria”), art. 97 alin. (1) („Ambii părinți au aceleași drepturi și îndatoriri față de copiii lor minori”).

Drepturile și obligațiile fiecăruia dintre soți, având același conținut, sunt complementare, servind scopul trăinicieii familiei;

e) **principiul exercitării drepturilor și al îndeplinirii îndatoririlor părintești în interesul copiilor** este prevăzut de art. 1 alin. (4) și art. 97 alin. ultim C. fam. În primul dintre textele amintite, se prevede că drepturile părintești se exercită numai în interesul copiilor, iar în cel de-al doilea text, se subliniază, din nou, regula că părinții exercită drepturile lor părintești numai în interesul copiilor. Sub acest aspect, este indiferent dacă copiii sunt din căsătorie, din afara căsătoriei sau sunt adoptați;

¹ E. Florian, op. cit., p. 9.

f) **principiul sprijinului moral și material reciproc între membrii familiei** este prevăzut în art. 2 C. fam. Componenta materială a acestui sprijin reciproc este „asigurată” prin obligația legală de întreținere între membrii familiei, prevăzută în art. 86 C. fam., cât și prin obligația fiecăruia dintre soți de a contribui la cheltuielile căsniciei, conform prevederilor art. 29 C. fam.

Un autor scrie un comentariu la acest principiu cu frumoasă tentă eseistică: „Bazată pe afecțiune și prietenie, relațiile de familie oferă un model unic de solidaritate interumană. Sentimentul de siguranță oferit de căldura celor apropiați, împlinirea nevoii mai mult sau mai puțin subconștiente de certitudine a apartenenței noastre la o anumită familie de care nu ne putem dispensa și în cadrul căreia suntem indispensabili creează o rețea complicată de dependență între membrii familiei, de a cărei esență sunt onestitatea fiecăruia și încrederea reciprocă dintre aceștia, și activează resorturi dintre cele mai trainice, făcându-ne uneori mai vulnerabili, alteori, dimpotrivă, mai puternici”¹;

g) **principiul monogamiei** este proclamat prin art. 6 C. fam., care dispune că este oprit să se căsătorească bărbatul căsătorit sau femeia care este căsătorită. Deci, fiecare dintre viitori soți trebuie să fie, după caz, celibatar, văduv sau divorțat. Bineînțeles, nu sunt oprite căsătoriile succesive, ci angajamentul concomitent al unei persoane în mai multe căsătorii (art. 19 C. fam.).

Principiul monogamiei este apărat și prin prevederile legii penale care, în art. 303 alin. (1) și (2) C. pen., califică infracțiune fapta persoanei căsătorite care încheie o nouă căsătorie, cât și fapta persoanei necăsătorite care se căsătorește cu o persoană pe care o știa căsătorită.

¹ *Idem*, p. 11.